

Namazda bazı ruhsatlar

Başak Kendir: “1- İki namaz cem’edilirken farzlar arka arkaya kılınmalıdır deniyor.. Sünnetler ne şekilde kılınacak?

2- Diyelim ki bir şehre bir haftalığına gezmeye gitmişsek... Abdest tutmakta da zorluk çekiyorsak, namazları cemedebilir miyiz? Ve hangi mezhebi taklit etmemiz gerekir?

3- Bir yaz mevsiminde 10 saatlik bir yolculuk için saat 8.30’a bilet almışsak (başka seçenek yok) yatsıyı nasıl kılmalıyız? Şafii Mezhebinde sefere çıkmadan cem etmenin mümkün olmadığını öğrendim. Bu durumda hangi mezhebi taklit edebiliriz?

4- Konser ya da konferans dinleme durumundaysak. Bu arada namazın geçme ihtimali de varsa... Namazları Hanbelî Mezhebini takliden cem edebilir miyiz? Bu keyfi bir durum sayılır mı?

5- Ayrıca bir misafirlikte (hele de pek nazımızın geçmediği bir yerdeyse) her vakit abdest almak zor oluyorsa yine Hanbelî Mezhebini takliden namazımızı cem edebilir miyiz?”

Namazda cem', yolculuk esnasında ihtiyaç varsa öğle ile ikindi namazlarını, akşam ile de yatsı namazlarını kendi aralarında birleştirerek, birinci ya da ikinci vaktin içinde birlikte kılmaktır. Birincinin vakti içinde kılınırsa buna cem'-i takdim, ikincinin vakti içinde kılınırsa buna cem'-i tehir deniyor.

Namazda cem'-i takdim veya cem'-i tehir Hanefî Mezhebine göre haccın dışında yoktur. Ancak diğer üç Mezhepte seferilik halinde vardır.

Öyleyse Hanefîlere düşen, şiddetli ihtiyaç olmadan kendi mezhebinin hükmüyle amel etmektir. Şiddetli ihtiyaç varsa diğer mezheplerle amel edebilir.

İki namaz cem edilirken farzlar arka arkaya kılınır. Yani iki farz arasına sünnet namaz alınmaz. Fakat birinci farzdan önce veya ikinci farzdan sonra sünnet varsa kılınabilir.

CEM' NASIL YAPILIR

Öğle namazı ile ikindi namazı öğle vaktinde cem'-i takdim şeklinde kılınacaksa, önce öğle namazının dört rek'âtli sünneti kılınabilir. Ardından öğle namazının farzının iftitah tekbirinde öğle ile ikindi namazlarını cem-i takdim ile kılmaya niyet edilir. Öğle namazının farzını kılınca hemen ardından ikindi namazının farzı da yine cem'-i takdim niyetiyle kılınır. Bu durumda öğle namazının son sünneti ile ikindi namazının sünneti kılınmaz.

Eğer akşam namazı ile yatsı namazı akşam vakti içinde cem'-i takdim şeklinde kılınacaksa, yine aynı niyetle aynı işlem yapılır. Bu durumda da akşam namazının sünneti ile yatsı namazının ilk sünneti kılınmaz.

Cem'-i tehir yapılacağı zaman ise, birinci namaz haliyle vakti içinde kılınmamış olacaktır. Fakat birinci namazın vakti çıkmadan, bu namazı cem'-i tehir yoluyla kılmaya niyet etmelidir. Yani öğle vakti içindeyken öğle namazını, akşam vakti içindeyken de akşam namazını cem'-i tehir yoluyla kılmaya niyet etmelidir.

Böyle bir niyet yapılmış olmak şartıyla, ikinci namazın vakti girdiğinde cem'-i tehir niyetiyle iki namazın farzları peş peşe kılınır. Bu durumda öğle ile ikindinin bütün sünnetleri gider. Akşam ile yatsının ise farzları arasında kalan sünnetleri gider. Fakat dileyen yatsının farzından sonraki son sünnetini kılabilir.

Salât-ı vitir zaten takdime veya tehire konu edinmeden gece boyu her şekilde kılınır.

METİN DURMAMIZ GEREKEN DURUMLAR

2) Seferilik hükmü başlatan yolculuklarda, şiddetli ihtiyaç varsa, diğer üç mezhebin hükümlerine göre yukarıda sözü edilen namazlar cem yoluyla kılınabilir.

3) Akşam namazı henüz sefer başlamadığı için vakti içinde kılınır. Yatsı namazı ise mola saatinde kasredilerek kılınır.

4) Konser veya konferans için namazı cem etmeye fetva veren bir mezhep yoktur.

5) Misafirlikte nazımızın geçmediği bir yerde olsak, bu durumda da keza namazı cem etmeye fetva veren bir mezhep yoktur.

Bu son iki veya buna benzer durumlarda fedakârlık, metanet, sadakat, azimet, züht ve takva bize düşüyor. Çünkü bu durumlar namaz için özür sayılmazlar. Bizim metin durarak namazımızı vakti içinde kılmaya gayret etmemiz gerekir.

Bu duruşumuz muhakkak diğer insanlara da örnek teşkil edecektir.